Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Avenc dels Pelagons/Cova dels Pelagons

Avinyonet del Penedès

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	08792 AVINYONET DEL PENEDÈS.
Emplaçament	Marge esquerra de la Riera dels Pelagons

Coordenades:

Latitud:	41.32638
Longitud:	1.78742
UTM Est (X):	398524
UTM Nord (Y):	4575699

Classificació

Número de fitxa	08013-111
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Prehistòric Edats dels Metalls Antic Ibèric
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Presència d'algunes clapes de pins blancs i rostolls cremats en l'incendi de 1982.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Declarat EPA R.31.1.2000
Número inventari	IPAC
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. Cad.: 009A00008
Autoria de la fitxa	J.M. Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa:	dv., 15/11/2002 - 01:00

Descripció

S'accedeix per la carretera de St. Pere de Ribes a l'Olivella. En el quilòmetre 7,4 surt un camí de terra a l'esquerra, immediatament passat un pont i abans d'arribar a Can Suriol. Aquest camí travessa sis vegades la Riera dels Pelagons, aleshores es veuen dues masies, situades cadascuna a un cantó de la riera, abandonades i encara dempeus. Cinc-cents metres més endavant remuntant la citada riera, cal travessar-la a l'altra banda. Una drecera és assenyalada per marques de pintura granat-ocre. A mig vessant, sobre uns 20 metres per damunt del nivell del llit de la riera, s'obre una petita boca que fa aproximadament 2 metres d'alt per escassament 1 m. d'ample. Es de difícil localització ja que està molt tapada per la vegetació i és més una esquerda (diaclasa) que una autèntica boca de cavitat. Es va formar per l'acció de l'aigua sobre una diaclasa orientada 60º E, i ha tingut diversos esllavissaments i caigudes de blocs. S'entra per un estret passadís (A, segons la planta publicada per MIRET, 1982), que porta a un forat de surgència que cau en pendent pronunciada d'uns tres metres; a l'esquerra de la comunicació del passadís amb l'interior de l'avenc (B) hi ha una plataforma d'uns 2 metres quadrats (C) que és a on s'han trobat més concentrades les restes humanes. Pel pendent abans descrita s'arriba a set metres de fondària amb un espai prou pla i ample que és a on J. Bellmunt va fer la cala d'1x1 m i 60 cm de fondària al sòl, després de retirar les pedres superficials. Aquesta és una zona de treball insegur per l'estat en què alguns dels blocs es recolzen. Els materials que apareixen estan solts pel pendent, la plataforma (C) i un tall que, geològicament, és un dipòsit de vessant (H) format per la terra arrossegada des d'A i C i que ha tapat una de les esquerdes que portaven al racó oposat a D (G). Hi destaquen: fragments de gran tenalla amb cordons impresos; ceràmiques decorades amb incisions (3 frags.), decoracions amb mugrons (5 frags.); superfícies irregulars; una olla de cos globular i coll troncocònic exvasat amb superfícies ben allisades; una olla amb nansa d'orella i vora entrant amb el llavi arrodonit; 1 vora de bol hemisfèric; vores planes. Tot aquest material és atribuït per MIRET a un moment de l'Edat del Bronze, sense més especificacions. També destaquen en el material extret per Bellmunt set fussaioles ibèriques, sense més concreció cronològica, si bé MIRET les data així i BELLMUNT com a "hallstàtiques". També s'ha recollit microfauna (conill) i 1 cardium (RIBÉ et al.; 1989-1998) Es tracta d'un enterrament de pocs individus (2-3?) a la saleta C. Sense poder especificar si és primari o secundari. L'acció de l'aigua i del temps han fet que aquestes restes i el seu aixovar s'estenguin per la superfície de l'avenc i que en un racó estiguin dins d'un dipòsit de vessant (H). Respecte a la presència de fussaioles ibèriques en la part més fonda de l'avenc (D) no es troba cap explicació excepte que poden tenir un caràcter votiu o de testimoni d'una ocupació molt feble i de caràcter de refugi.

Observacions:

El material provinent de les excavacions es troba ubicat al Museu del castell de La Geltrú (integrat en Museus de Vilanova i la Geltrú, en lo que fa a la campanya de 1958), i el provinent de la prospecció de 1975 es troba en estudi per Josep Miret en el moment de fer la fitxa.

Història

L'any 1958 J. Bellmunt i el grup de col·laboradors del Museu-Biblioteca Víctor Balaguer de Vilanova realitzaren una excavació.. L'any 1975 Josep Miret recull ceràmica superficial en la zona C i fa una prospecció superficial a la zona H. Josep i Magí Miret realitzen una topografia de la cova de cara a la seva publicació (RIBÉ et al.; 1989-1998).

Bibliografia

BELLMUNT, J. Olivella (1960-1961) Ampurias, núm. XXII-XXIII. P. 341-342 MIRET, J. (1982) Material de l'Avenc dels Pelagons (Avinyonet del Penedès). Butlletí de la biblioteca-Museu Víctor Balaguer. Vilanova i La Geltrú. P. 199-207 RIBÉ et al. (1989-1998) Inventari del patrimoni arqueològic. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Servei d'Arqueologia. VIRELLA, X. (1973a) Nous jaciments arqueològics a l'extrem NW del massís de Garraf. Vèrtex, 36: novembre-desembre 1973, mapa p. 425.

